

Változócsillagok

Észlelő	Nk.	Észl.	Műszer	Észlelő	Nk.	Észl.	Műszer
Ackermann Ádám	Aka*	8	20x60 B	Kárpáti Ádám	Kti	25	10 T
Almási Csaba	Als	2	7x35 B	Kószó József	Kos*	33	7 L
Baglyas Gábor	Bgg	4	20x60 B	Mizser Attila	Mzs	328	30 L
Balogh István	Bli	185	17 T	Mustos Szilvia	Mus*	4	10x50 B
Bammer, Ferdinand A	Bmm*	3	12x40 B	Osvald László	Osi	21	12x40 B
Bartha Lajos	lbq	247	4 L	Papp Sándor	Pps	780	24,4 T
Barát Éva	Brt	4	10x50 B	Pirity János	Pir	688	8 L
Bereczky Csaba	Bcs	63	15 T	Posztpisli Györgyi	Pzt	14	7x50 B
Cseri Gábor	Cri	8	9 L	Poyner, Gary GB	Poy	3796	40 T
Csikás Máttyás	Ckm	291	20 T	Puskás Ferenc	Psk	350	4,8 L
Csörgei Tibor, SK	Csg	10	15x50 B	Reinhard, Peter A	Rep	102	10 L
Csák Balázs	Csk	41	24 T	Ricza Róbert	Ric	172	20x60 B
Dulichár Gábor	Dul*	10	10x50 B	Sajtz András, RO	Stz	631	10x50 B
Farkas Erzsébet	Fez*	4	7x50 B	Sánta Gábor	Snt	501	20x50 M
Fekete János	Fkj	34	20 T	Sárnecky Krisztián	Sry	13	20x60 B
Fidrich Róbert	Fid	77	27 T	Schweitzer, Emile F	Sch	370	28 SC
Hadházi Csaba	Hdh	518	16 T	Sebők Petra	Sea	38	7x50 B
Halmi Gábor	Hag	25	8 L	Soós Zoltán	Soz	65	30x80 B
Havassy Dóra	Hvy	19	12x40 B	Szauer Ágoston	Szu	69	6,3 L
Henshaw, Colin, GB	Hen	120	12x40 B	Szegedi László	Sed	127	6 L
Herceg Zsolt	Her	7	10x50 B	Timár András	Tia	32	8 L
Juhász András	Juh*	17	7x50 B	Toone, John GB	Too	779	20 SC
Kerégyártó Zita	Krz	5	10x50 B	Tóth Krisztián	Ttk	30	20x60 B
Keszthelyi Dániel	Kid	246	10x50 B	Untener Kornél	Unk*	4	20x60 B
Kiss Hajnalka	Ksh	4	7x35 B	Untener Olivér	Uno*	3	20x60 B
Kiss László	Ksl	466	20 T	Vincze Iván	Vii	2	7x50 B
Kovács Attila	Koi	6	?	Zajác György	Zag	18	5 L
Kovács István	Kvi	40	7x50 B				

Rövidítések: T: reflektor, L: refraktor, SC: Schmidt-Cassegrain, B: binokulár, az új megfigyelőket * jelzi a névkódjuk után.

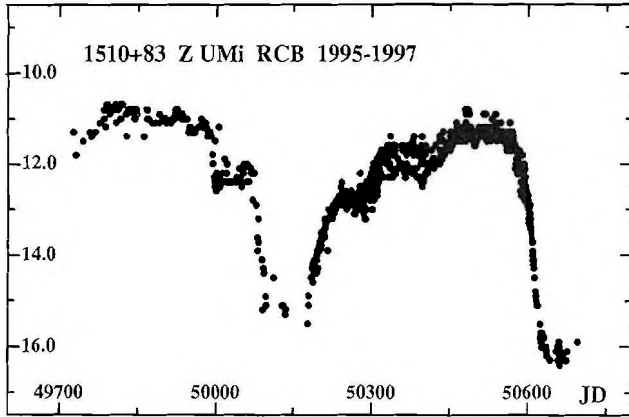
Viszonylag eredményes nyárról tanúskodik az 55 észlelőtől június-augusztus során kapott 11 449 megfigyelés. Gary Poyner egyedülálló lehetőségeinek köszönhetően messze kimagasló módon vezeti a mezőnyt közel 4000 észleléssel, ám igen öröndetes, hogy további 9 amatőr végzett 300 megfigyelésnél többet a nyár folyamán. Az ágasvári észlelőtábor közel sem lett olyan eredményes a változós propaganda területén (sem), mint azt szeretttük volna, amit elsősorban a minősíthetetlenül rossz időjárás okozott.

A változós szempontból nyugodt hónapok legfontosabb eseményei:

Eruptív és kataklizmikus változók

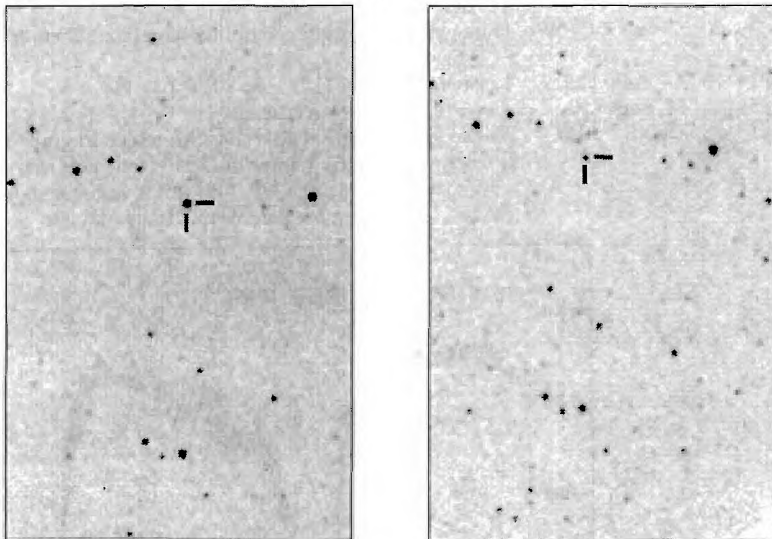
0058+40 RX And UGZ A változatlanúság csillagaként egész nyáron standstillben tartózkodott, apró változásokkal 11^h9^m–12^h1^m között.

- 0130+53 AX Per ZAND $11^m,8$ -s, nyugalomban.
 0139+37 AR And UG Egyetlen kitöréséről érkeztek megfigyelések: JD 662-kor $12^m,6$ -s.
 0349+30 X Per GC+XP Felhagyva a nyugodt erő politikájával lezökkent $6^m,5$ -ről $6^m,6$ -ra.
 0814+73 Z Cam UGZ Kitörések: JD 616 $11^m,4$, 655 $10^m,6$, 686 $11^m,4$.
 1454+41 TT Boo UG JD 634-kor $13^m,0$ -s maximum.
 1510+83 Z UMi RCB Viszonylag gyors halványodást követően augusztus közepén érte el $16^m,1$ -s minimumát. Mellékelt fénygörbénk a csillag 1995–1997 közti változásait foglalja össze a VSNET-en megjelent észlelések alapján.

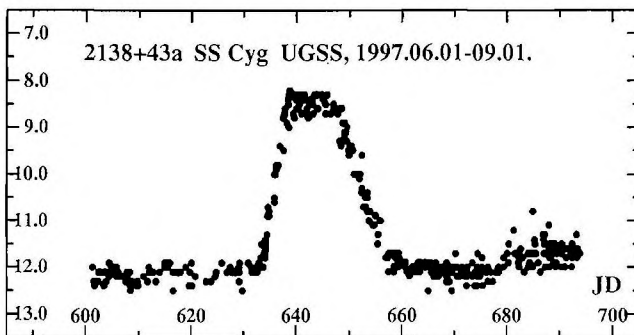

- 1544+28a R CrB RCB Maximumban, $6^m,1$ – $6^m,2$.
 1601+67 AG Dra ZAND Mini-kitörés augusztusban: $9^m,8$ – $8^m,8$ közötti felfényesedés.
 1640+25 AH Her UGZ Megfigyelt kitörések: JD 616 $11^m,8$, 638 $12^m,0$, 657 $11^m,9$, 670 $11^m,8$, 688 $11^m,8$.
 1744–06 RS Oph NR Fél szabályos fényváltozása során $11^m,5$ – $10^m,7$ -s fényesedést mutatott.
 1903+17 SV Sge RCB Maximumban, $11^m,0$.
 1921+21 WW Vul ISA Augusztusban mély minimumot produkált $12^m,0$ -ig elhalványodva.
 1921+50 CH Cyg ZAND+SR Apró változások a $9^m,3$ – $9^m,0$ határokon belül.
 1955+33 V482 Cyg RCB $11^m,3$, maximumban.
 2015+20 V Sge NL Tavaszi nagy elhalványulását követően $13^m,0$ – $10^m,5$ között fényesedett.
 2138+43a SS Cyg UGSS Az elmúlt évek legérdekesebb változásait mutatta. Július elején „rendes” kitörésben, majd augusztus során apró felfényesedéseket figyelhetünk meg $12^m,0$ – $11^m,3$ között. A mellékelt két CCD felvétel a júliusi kitörésben ($8^m,3$ -nál), illetve minimumban ($12^m,0$) mutatja a csillagot. Műszer: C–11 Schmidt–Cassegrain + ST–6 CCD V-szűrővel, 15 mp

expozíció. Fénygörbénk az SS Cyg nyári viselkedését foglalja össze grafikus formában.

Az SS Cyg július 10-én (balra) és 30-án (jobbra)

- 2158+41 BL Lac *BLLAC* Feltehetően fortyogó poklokról tanúskodhatott érdekes fényváltozása augusztus során. 15^m,0 és 13^m,0 között ingázott egész augusztusban, igen gyorsan változtatva fényességét.
- 2328+48 Z And *ZAND* Lassú halványodás révén augusztus végére már 10^m,3-ra visszaesett.

Mirák

0210+24 R Ari	Augusztus legelején $8^m,3$ -s maximumban.
0214-03 Mira Cet	Az augusztusi hajnalok legfényesebb minimumban levő mirája a $8^m,8$ -s fényességével.
0320+43 Y Per	Halványodott, $9^m,1$ - $9^m,7$.
0432+74 X Cam	$13^m,0$ alatti minimumából augusztus legvégére felfényesedik $9^m,0$ fölé.
1037+69 R UMa	Az előrejelzésekkel globálisan jó összhangban fényesedett $12^m,0$ -ról $7^m,0$ -s maximumáig. A nyár végén már az egyik legfényesebb mira volt.
1234+59 RS UMa	Meghökkenítő sebességgel fényesedett $13^m,3$ -ról $9^m,3$ -ig.
1239+61 S UMa	Nyár elejei minimuma után cseppet sem tétovázva fényesedett $8^m,5$ -ig.
1415+61 U UMi	$8^m,4$ -ról indulva lankadt el ragyogása, egészen a $10^m,5$ -s szintig.
1419+54 S Boo	Elemi erővel fényesedett $11^m,5$ - $8^m,5$ között.
1443+39 RR Boo	Júliusban $8^m,6$ -s maximumban.
1517+31 S CrB	Az Északi Korona fáradt csillagaként igen-igen lassan fényesedett $13^m,0$ - $11^m,0$ útvonalon.
1546+15 R Ser	Folytatta az egyenletes halványodást, a három hónap alatt $11^m,0$ -ról $13^m,5$ -ra jutott el.
1611+37 W Her	Júniusi $7^m,6$ -s fényességmaximuma után a beszámolási időszak végére már $10^m,0$ -ra halványodik.
1632+66 R Dra	Kirobbanó erejű felfényesedést követhettünk végig, melyet méltóságteljes $7^m,5$ -s maximum zárt.
1940+48 RT Cyg	Július/augusztus fordulóján jut $7^m,0$ -s maximumába.
1946+32 χ Cyg	A nyár mira-királya egyértelműen ez a csillag volt. Nagy utat kellett bejárnia: júniusban még $10^m,0$ alatt, míg az ősz beköszöntét $6^m,0$ -nál élte meg — és a fényesedés még ott sem állt meg! De erről majd egy későbbi Meteorban számolunk be.
2108+68 T Cep	$7^m,8$ - $9^m,6$ között halványodott.

Félszabályos, L- és RV Tauri-típusú változók

0022+35 AQ And SR	Enyhe halványodást figyelhettünk meg $8^m,3$ - $8^m,8$ között.
0215+58 S Per SRC	Júliusban $9^m,3$ -s maximumban.
0629+38 UU Aur SRB	Tavaszi fényes állapotát ($5^m,5$ -nál) egy időre felváltotta a szégyenlős halványkodás ($6^m,5$).
0720+46 Y Lyn SRC	$7^m,1$ - $7^m,5$ közötti hullámzással borzolta a kedélyeket.
1151+58 Z UMa SRB	Látványosan halványodott $7^m,5$ - $8^m,3$ között.
1315+46 V CVn SRA	A megfigyelt fénymenet: $5^m,2$ - $6^m,9$ - $7^m,6$.
1559+47 X Her SRB	Júniusban „fellángolt” $6^m,3$ -ig, de utána gyorsan visszaesett $6^m,8$ -ra.
1633+60 TX Dra SRB	Gyors pulzálás, a három hónap alatt $8^m,1$ - $7^m,1$ - $8^m,3$ -s útvonal.
1842-05 R Sct RVA	A káosz szava augusztusban egy $7^m,0$ alá való halványodásra készítette eme igen érdekes változót.

1927+45 AF Cyg SRB

A következő sorozat mentén szórnak a megfigyelések:
8^m0-7^m3-8^m0.

1935+30 V930 Cyg LB

Egyenletesen halványodott 11^m4-ről 12^m3-ra.

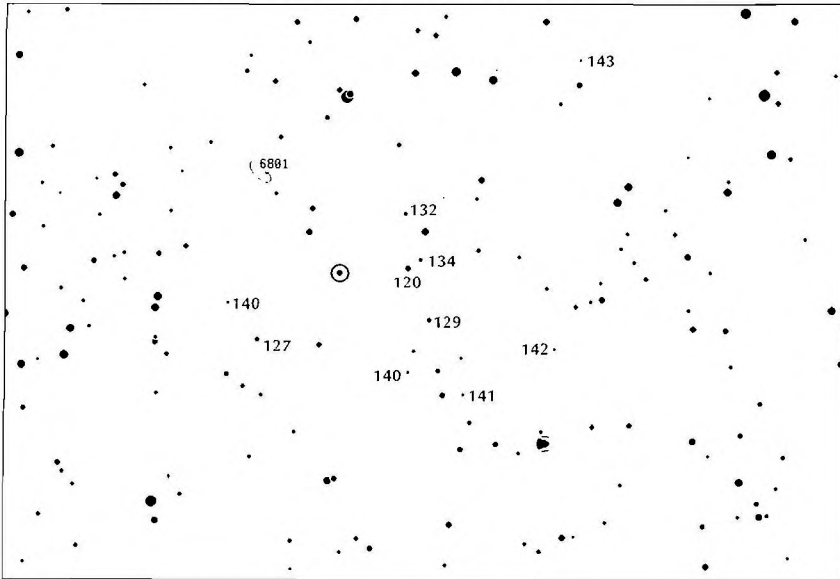
2032+26 V Vul RVA

JD 660-kor 9^m5-s minimumban.

KISS LÁSZLÓ

USNO 1425.09823278 = új kataklizmikus változó a Cygnusban!

A Pekingi Observatórium kutatói egy éve kezdték el szupernóva-kereső programjukat (Beijing Astronomical Observatory Supernova Survey), melynek keretében a xinglongi 60 cm-es reflektor és egy CCD detektor segítségével 15 új szupernóvát sikerült felfedezniük. Ez év augusztus 28-án viszont J.-y. Hu, Y.-l. Qiu, W.-d. Li, J.-y. Wei és A. Esamdin megtalálta a program első nem extragalaktikus változóját. Az „új” csillag a magányos NGC 6801 jelű galaxistól 6'-cel délnyugatra található, pontos koordinátái: RA= 19^h27^m11^s.63, D= +54°17'51".5 (2000-es koordináták). Ezen a helyen az USNO A1.0 asztrometriai katalógus egy vörösben 19^m9-s, kékben pedig 20^m3-s csillagot jelöl, ám a kínai csillagászok felvételén az égitest 13^m3-snak mutatkozott. Három nappal később a csillag fényessége még mindig R= 13^m5 volt, az observatórium 2,16 m-es távcsövével felvett színekép pedig egy kitörés után lévő kataklizmikus változó spektrumára emlékeztetett, gyenge He I vonalakkal.

Vizuális fényességbecslések: szept. 5,021 UT, 13^m5 (P. Schmeer), 5,852, 13^m8 (Sár-
neczky K.), 7,926, 15,5: (G. Poyner). Térképünkön észak fent van, az ábrázolt
égterület mérete 27x40 ívperc.

(IAUC 6731, 6735, 6740 — Sry)